

Izvrševanje Corpora jurisa v državah članicah

Kazenske določbe za zaščito evropskih finančnih sredstev

Prof. M. Delmas-Marty in Prof. J.A.E. Vervaele (ur.)

Strokovnjaki:

Prof. E. Bacigalupo
Prof. M. Delmas-Marty
Prof. G. Grasso
Prof. J. Spencer
Prof. D. Spinellis
Prof. K. Tiedemann
Prof. J. Vervaele
Prof. C. Van den Wyngaert

Poročevalci:

Dr. S. Manacorda
Dr. R. Sicurella
Prof. J. Vogel
Dr. S. White (ki je l. 1999 nadomestil K. Robertsa)

Osebe za stike:

Avstrija (Prof. F. Höpfel)
Belgija (Prof. C. van den Wyngaert / Dr. G. Stessens)
Danska (P. Garde)
Finska (Prof. R. Lahti / T. Pöysti / P. Pölönen)
Francija (Prof. M. Delmas-Marty)
Nemčija (Prof. K. Tiedemann)
Grčija (Prof. D. Spinellis)
Irska (J. Barnes)
Italija (Prof. G. Grasso)
Luxemburg (J. Petry / J. Nies)
Portugalska (M. T. Alves Martin)
Španija (Prof. E. Bacigalupo)
Švedska (Prof. N. Jareborg)
Švica (M. Pieth)
Nizozemska (Prof. J. Vervaele / Dr. A. Klip)
Združeno kraljestvo (Prof. J. Spencer / Dr. A. Brown / Dr. R. E. Bell)

Intersentia

Antwerpen - Groningen - Oxford

Corpus juris 2000

Prevedla
dr. Damjan Korošec
Ivanka Sket

Recenzenta
dr. Matjaž Jager
dr. Katja G. Šugman

Ljubljana, 2002

Vsebinsko kazalo

Predgovor (Prevedla Ivanka Sket).....	I
Dodatek II: Vodilna načela Corpora jurisa 2000 (Prevedla Ivanka Sket)	V
Dodatek III: Corpus juris 2000	1
I - Materialno kazensko pravo - posebni del (Prevedel dr.Damjan Korošec)	1
II - Materialno kazensko pravo - splošni del (Prevedel dr.Damjan Korošec)	4
III - Kazenski postopek (Prevedla Ivanka Sket)	8
IV - Komplementarnost nacionalnega prava (Prevedel dr.Damjan Korošec)	23

PREDGOVOR

Na pobudo Evropske komisije je skupina izvedencev pod vodstvom Mireille Delmas-Marty delala v letih 1995 in 1996 na projektu *Corpusa jurisa*, ki se nanaša na kazensko pravo in kazenski postopek. Namen te študije je bil oblikovati vrsto vodilnih načel v zvezi s kazenskopravnim varstvom finančnih interesov Evropske unije v okviru evropskega pravosodnega prostora. Cilj skupine ni bil izdelati vzorčni kazenski zakonik ali vzorčni zakon o kazenskem postopku. Francoska in angleška različica *Corpusa jurisa* sta bili objavljeni leta 1997 in sta od takrat dostopni v večini ostalih evropskih jezikov¹. O teh predlogih so razpravljali na konferencah, vzbudili pa so tudi pozornost sredstev javnega obveščanja in politike. *Corpus juris* je izpolnil svojo nalogo: sprožil je javno razpravo o vlogi kazenskega prava in postopka v evropski integraciji. Kateri evropski interesi zaslužijo kazenskopravno varstvo in kako organizirati takšno varstvo na način, ki bi zagotovil njegovo učinkovitost na celotnem evropskem pravnem prostoru ?

To, kar predlaga *Corpus juris*, je v bistvu mešana ureditev: gre za takšno prepletanje nacionalnih elementov in elementov Skupnosti, da lahko države članice, in ne Evropska unija, uporabljajo kazensko pravo. Da bi zaščitili finančne interese Evropske unije, je v *Corpusu jurisu* predpisanih osem kaznivih dejanj s kaznimi za ta dejanja. V zvezi z vodenjem preiskav, je bilo predlagano, da se ustanovi urad Evropskega javnega tožilca, ki vključuje Evropskega vodjo kazenskega pregona ter Evropske delegirane javne tožilce, delujoče v državah članicah. Evropski javni tožilec lahko izvaja svoja preiskovalna pooblastila na celotnem ozemlju Evropske unije. Njegova pooblastila se zatorej večinoma prenašajo na vse države članice. Ta pooblastila so enaka v vseh petnajstih državah članicah Evropske unije. Med pripravljalno fazo izvaja sodni nadzor neodvisni in nepristranski sodnik, imenovan 'sodnik - garant svoboščin', imenujejo pa ga v vsaki državi članici. O kaznivih dejanjih iz *Corpusa jurisa* razsojajo nacionalna sodišča. *Corpus Juris* le zagotavlja pravna pravila, povezana z načelom sodnega nadzora in načelom 'kontradiktornega' postopka. Mešana ureditev, ki je v *Corpusu jurisu*, vsebuje predloge, katerih cilj je izboljšati učinkovitost in raven pravnega varstva nacionalnih sistemov kazenskega prava in postopka v okviru evropskega pravnega prostora in z vidika evropskih finančnih sredstev. Da bi dosegli ta cilj, smo poiskali skupne imenovalce znotraj različnih kazenskopravnih tradicij v državah članicah. Predlogi, ki iz tega izvirajo, imajo pomembne posledice za mednarodno kazensko pravo. Namesto klasičnega modela sodelovanja med državami (sodno sodelovanje, izročitev itd.), smo izbrali model kazenskega prava, ki sloni na evropski krajevni pristojnosti: evropski nalog za aretacijo, preiskave, ki potekajo znotraj evropskega prostora, premeščanje oseb, ki so bile aretirane itd.

Harmonizacija kazenskega prava in postopka ostaja politično občutljiva tema, ravno tako regionalno povezovanje v kazenskopravnih zadevah, in vzbuja nasprotujoče si odzive v

¹ *Corpus Juris*, ki uvaja določbe v zvezi s finančnimi interesi Evropske unije, pod vodstvom Mireille Delmas-Marty, Economica, Paris, 1997

pravnih in tudi političnih krogih. Politični organi v državah članicah se zelo zavedajo, da pomeni evropska integracija nove izzive kazenskemu pravosodju in da so potrebne reforme. To je pripeljalo do novega Tretjega stebra in do zahteve v Amsterdamski pogodbi po prostoru svobode, varnosti in pravičnosti. Nekateri bodo trdili, da so instrumenti, ki jih imamo sedaj, zadostni in da se lahko problemi rešujejo z uporabo konvencij Tretjega stebra o sodelovanju, ko bodo le-te ratificirane. Brez dvoma bo *Corpus juris* izzval temeljite ustavne reforme v državah članicah, ravno tako pa tudi reforme kazenskih zakonikov, zakonov o kazenskem postopku in reorganizacijo sodstva. V svoji Resoluciji z 12. junija in 22. oktobra 1997, je Evropski parlament prosil Komisijo, da izvede študijo o izvedljivosti *Corpusa jurisa*. Enota Evropske komisije za koordinacijo boja zoper goljufijo (UCLAF ²) je potem financirala **spremljevalno študijo (follow-up) *Corpusa jurisa***. Ta študija je proučevala možne učinke *Corpusa jurisa* glede na sedanje stanje v nacionalnem pravu z vidika potrebe po uveljavitvi *Corpusa jurisa* in tudi potrebnih pogojev za izvedljivost njegovih priporočil. S slednjimi bi želeli doseči učinkovito in ustrezno varstvo interesov Skupnosti v skladu z obveznostmi, ki jih nalaga Pogodba.

Študija se je ukvarjala z dvema glavnima temama. Prva tema je obravnavala izvedljivost *Corpusa jurisa* glede na nacionalne zakone držav članic. Ta tema je vključevala analizo pravnega okvira in točk skladnosti z ustavnim pravom, kazenskim pravom in postopkom v državah članicah z analiziranjem vseh členov. Ta del študije je bil izveden v petnajstih državah članicah. Druga tema je zadevala specifična vprašanja, povezana s horizontalnim sodelovanjem med državami članicami in vertikalnim sodelovanjem med državami članicami in Evropsko unijo. Za vsako od teh vprašanj je bila izbrana skupina pomembnih držav. Pri vprašanju o poslovni tajnosti, bančni tajnosti in pritožbi zoper zahtevo po sodnem sodelovanju je bila vključena tudi Švica. Delo, ki so ga opravili za spremljevalno študijo, je bilo izvedeno na treh ravneh, raziskava pa je imela izrazito interaktivni značaj. V vsaki državi članici so bile organizirane kontaktne točke (ravno tako v Švici v zvezi z enim vprašanjem), poročevalci so pripravili primerjalnopravne analize, strokovnjaki pa so se zbrali v vodstvenem odboru, ki je vodili raziskovanje in pisal sinteze. Finančna sredstva za celotno študijo so bila dodeljena 'Centru za uveljavljanje evropskega prava' Univerze v Utrechtu, delo pa je potekalo pod vodstvom profesorja dr. J.A.E. Verveaeleja. Profesorica M. Delmas-Marty je bila odgovorna za izdelavo končne sinteze; pod njenim strokovnim vodstvom je deloval tudi vodstveni odbor. Študija je bila izvedena v rekordnem času, namreč med marcem 1998 in septembrom 1999.

Ugotovitve te raziskave dajejo dragocene informacije o sistemih kazenskega pravosodja v državah članicah. Prvič, te sisteme so analizirali s stališča *Corpusa jurisa* (osnutek iz l.1997), in drugič, preučili so možnosti in ovire v zvezi s horizontalnim in vertikalnim sodelovanjem. Studijska skupina, Evropski parlament in OLAF pripisujejo velik pomen dostopnosti teh ugotovitev širši javnosti. Transparentnost prispeva h kakovosti javne razprave ter političnega in pravnega dela, ki bo sledilo raziskovalnim ugotovitvam. Vodstveni odbor je oblikoval

² Preimenovan v OLAF (Office de Lutte Anti-Fraude); glej odločitev komisije, Uredbo 1073/99 in 1097/99 in Medinstitucionalni dogovor, OJ L 136 z 31.5.1999

zaključke na temelju razprave in ugotovitev spremljevalne študije, zato je v številnih točkah spremenil besedilo *Corpusa jurisa*. Te spremembe zadevajo tako tehnične izboljšave kot tudi vsebino. V Firencah (6. in 7. maja 1999) so vsi raziskovalci, ki so sodelovali v spremljevalni študiji, podrobno razpravljali o predlogih, ravno tako pa so o tem razpravljali predstavniki pravniških združenj za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti ter predstavniki skupine za zaščito pravic obdolženca (Skupina za 'zaščito pravic'); to skupino so ustanovili na pobudo Evropske komisije.

Objavljena spremljevalna študija obsega štiri dele. Prvi del vsebuje končno sintezo (potreba, upravičenost in izvedljivost *Corpusa jurisa*) ter štiri horizontalne sinteze primerjalnega prava o izvedljivosti *Corpusa jurisa* - osnutek iz 1.1997 - v povezavi z nacionalno zakonodajo držav članic. V svojem dodatku vsebuje končna sinteza med drugim tudi pregled v obliki tabele, v kateri je primerjava med nacionalnim pravom in *Corpusom jurisom* (osnutkom iz 1.1997), ravno tako pa popravljen besedilo *Corpusa jurisa*. Prvi del se zaključuje s številnimi kratkimi pripombami članov vodstvenega odbora. Te pripombe se nanašajo na možne pravne temelje *Corpusa jurisa*, še zlasti na člen 280 EC, ki ga najdemo v Amsterdamski pogodbi. Drugi in tretji del vsebujeta petnajst nacionalnih poročil o 35 členih *Corpusa jurisa*, osnutka iz 1.1997. Četrti del pa se nanaša na horizontalno in vertikalno sodelovanje. V poglavju 'horizontalno sodelovanje' so obravnavane naslednje teme: organizacija vzajemne pomoči, postopek za vzajemno pomoč (tajnost in pritožbe) ter dokazi, zbrani v tujini. Pod 'vertikalnim sodelovanjem' pa se študija ukvarja s sledečimi temami: dopustnost in ocena dokazov, procesni položaj Komisije v kazenskem postopku, vloga Komisije z ozirom na pomoč/sodelovanje v pripravi in izvajanju mednarodnih zahtevkov ter vprašanje, koliko so kazenske preiskave tajne in registrirane.

Razprava o kazenskem pravu v Evropi in evropskemu kazenskemu pravu se s to publikacijo nikakor ne zaključuje. Amsterdamska pogodba odpira možnost nacionalnemu kazenskemu pravu in postopku, da dobita postopoma svoje zasluženno mesto v procesu evropske integracije. Spremljevalna študija *Corpusa jurisa* je pokazala, kako so si izvedbo tega cilja zamislili ter kako ga postopno uresničevati ob vsem spoštovanju vladavine prava in s ciljem učinkovite zaščite evropskih finančnih sredstev, evra in transnacionalnih interesov povezanih z evropsko integracijo.

Za zaključek se najpristrčneje zahvaljujem Evropskemu parlamentu in Evropski komisiji za sredstva, ki so omogočila to raziskavo o kazenskem pravu in evropski integraciji. Še posebej pa se zahvaljujem vsem raziskovalcem, ki so sodelovali pri projektu spremljevalne študije *Corpusa jurisa*. V sorazmerno kratkem času so tisti, ki so bili na kontaktnih točkah, poročevalci in strokovnjaki neutrudno delali, da bi izpolnili svoje naloge. Moje zadnje besede zahvale veljajo prevajalcem (C.Quoirin in S.White) ter uredniku (P.Morris) in tajništvu (W.Vreekamp), katerih prispevki so nepogrešljivi. Ti štirje deli so sedaj na voljo vsem tistim, ki tako v teoriji kot v praksi prispevajo k izdelavi kazenskega prava in postopka v okviru Amsterdamske pogodbe in k izgradnji evropskega kazenskega prava enaindvajsetega stoletja.

J.A.E. Vervaele³

Koordinator za spremljevalno študijo projekta *Corpusa jurisa*

Za uveljavitev *Corpusa jurisa* v državah članicah

M. Delmas-Marty in J.A.E. Vervaele

© 2000 Intersentia

Antwerp - Groningen - Oxford

<http://www.intersentia.be>

ISBN 90-5095-097-3

D/1999/7849/35

NUGI 698

³ Profesor na Univerzi v Utrechtu in profesor na College of Europe v Brugiu

DODATEK II: VODILNA NAČELA *CORPUSA JURISA* 2000

(Osnutek, sprejet v Firencah)⁴

I - TRADICIONALNA NAČELA

Načelo zakonitosti: 'Kazni, določene v *Corpusu jurisu*, veljajo le za elemente kaznivih dejanj, ki so izrecno določeni v členih 1 do 8 in v skladu s postopkom, določenim v členih 15 do 17.

V primeru sprememb *Corpusa juris* se ne uporablja strožje kazensko pravo za dejanja, ki so bila izvršena pred spremembo *Corpusa juris*.

Členi 1 do 17 *Corpusa juris* se razlagajo restriktivno, kadar niso v korist obrambi.

Spremembe pri razlagi so dovoljene le tedaj, kadar jih je mogoče razumno predvideti.

Kazniva dejanja, ki so določena v členih 1 do 8, ne veljajo za podobne situacije, ki jih *Corpus juris* namenoma ne pokriva'.

Načelo individualne kazenske odgovornosti: 'Kazenska odgovornost je individualna. Določena je glede na vedenje obdolženca in glede na njegovo stopnjo odgovornosti kot storilca, napeljevalca ali pomagača'.

Načelo sorazmernosti: ' Kazenske sankcije, izrečene za kazniva dejanja določena v členih 1 do 8 *Corpusa juris*, morajo biti sorazmerne s težo dejanja ter določene v skladu z interesom, ki ga varujemo, in s povzročeno škodo ali glede na tveganje, ki je nastalo. Ravno tako pa morajo biti sorazmerne s krivdo storilca in njegovimi osebnimi okoliščinami'.

Načelo sodnega varstva: 'Samo neodvisno in nepristransko sodišče lahko ugotovi obdolženčevo krivdo in mu izreče kazen.

Med preiskavami, ki se nanašajo na kazniva dejanja, določena v členih 1 do 8 *Corpusa juris* ter med celotno pripravljalno fazo postopka mora vsak ukrep, ki resno prizadene človekove svoboščine, odobriti neodvisni in nepristranski sodnik. Naloga tega sodnika je preveriti, ali je ukrep pravno utemeljen in ali so dejstva dovolj resna, da upravičujejo njegovo uporabo'.

II - 'NOVA' NAČELA

Načelo evropske krajevne pristojnosti: 'Za namene preiskovanja, pregona, sojenja in izvrševanja sodb, ki zadevajo zgoraj določena kazniva dejanja (členi 1 do 8) je ozemlje držav članic Unije eno samo področje, imenovano evropski pravosodni prostor. Pristojnost *ratione loci* Evropskega javnega tožilca in nacionalnih tožilcev, da izdajajo odredbe in sodbe v skladu

⁴ Zadnji sestanek ekspertne skupine, ki je izvajala spremljvalno študijo *Corpusa juris* ter predstavnikov Evropskega združenja pravnikov za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti je bil maja 1999 na European University Institute (Firenze-Fiesole)

s *Corpusom jurisom*, sega na celoten evropski pravosodni prostor. Evropski javni tožilec začne postopke in izvaja preiskave na celotnem ozemlju Unije (člen 24(1)(a)); odredbe, ki jih izda sodnik - varuh svoboščin (člen 24(1)(b) in sodbe, ki jih izrečejo sodišča in tribunali držav članic Unije (člen 24(1)(c)), so izvršljive na celotnem ozemlju Unije.

Evropski javni tožilec izbere pristojno nacionalno sodišče pod nadzorstvom Sodišča evropskih skupnosti (člen 26).

Nujna posledica načela evropske krajevne pristojnosti je brezpogojno priznavanje pravila *ne bis in idem*. V zvezi s členi 1 do 8 *Corpusa jurisa*, zahteva to pravilo, da so vsi nacionalni organi odgovorni za preiskave ali pregone in da vsi organi s kazenskopravno jurisdikcijo Unije podelijo status *res judicata* sodbam o istih kaznivih dejanjih in istih dejstvih, ki so jih izrekla druga evropska sodišča s kazenskopravno jurisdikcijo (člen 23(1)(b))'.

Načelo 'kontradiktornih postopkov' : 'Z ozirom na enakost orožja načelo 'kontradiktornih postopkov', kot to opredeljuje Evropsko sodišče za človekove pravice, pomeni, da imajo stranke dostop do katerihkoli dokazov, podanih sodniku (tudi kadar jih podajo stranke v postopku ali neodvisni tožilec) z namenom vplivati na in razpravljati o odločitvi sodnika.

Obdolženec ima z mednarodnimi dokumenti zagotovljeno pravico do obrambe, zlasti z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah in Mednarodnim paktom Združenih narodov o državljanskih in političnih pravicah'.

DODATEK III: *CORPUS JURIS* 2000

(Osutek, sprejet v Firencah) ²

I - MATERIALNO KAZENSKO PRAVO - POSEBNI DEL

KAZNIVA DEJANJA, KI JIH LAHKO IZVRŠI VSAKDO

1. člen – Goljufija na škodo finančnih interesov Evropskih skupnosti in sorodna kazniva dejanja

1. Goljufija na škodo proračuna Evropskih skupnosti je tako na področju izdatkov kot na področju prejemkov kaznivo dejanje, če je izvršeno katero od naslednjih ravnanj naklepno (goljufija) ali iz zavestne ali hude nezavestne malomarnosti (sorodna kazniva dejanja):

- a) predložitev pomembno nepopolnih, nepravih ali na ponarejenih listinah temelječih navedb pristojnim organom v zvezi z subvencijo, pomočjo ali poplačilom dolga na način, ki lahko ogrozi finančne interese Evropskih skupnosti;
- b) zamolčanje takšnih podatkov pristojnim organom v nasprotju z dolžnostjo razkritja podatkov;
- c) nenamenska raba zakonito pridobljenih sredstev skupnosti (subvencij ali pomoči).

2. Ne kaznuje se, kdor napačne podatke popravi ali izpopolni ali umakne vlogo, sestavljeno na podlagi ponarejenih listin ali organ naknadno obvesti o dejstvih, glede katerih obstaja dolžnost razkritja, še preden je bilo dejanje odkrito.

2. člen – Goljufija v zvezi s pridobivanjem posla

1. Oseba stori kaznivo dejanje, če v postopku o oddaji javnih naročil, podvrženemu pravu skupnosti, z namenom, da pristojni organ določeno ponudbo sprejme, da ponudbo na podlagi dogovora, naperjenega v omejitev konkurence.

2. Razlogi za nekaznovanje, opredeljeni v členu 1(2) se upoštevajo tudi pri goljufiji v zvezi s pridobivanjem posla.

3. člen – Pranje denarja in prikrivanje (prejšnji 7. člen)

² Zadnji sestanek ekspertne skupine, ki je izvajala spremljevalno študijo *Corpusa jurisa* ter predstavnikov Evropskega združenja pravnikov za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti je bil maja 1999 na European University Institute (Firenze-Fiesole)

1. Pranje denarja v zvezi s predmeti in izkupički kaznivih dejanj, zajetih v Corpusu jurisu (členi 1, 2, 4 in 8) je kaznivo dejanje.

Pranje pomeni:

- a) zamenjava ali prenos premoženja, pridobljenega s kriminalno dejavnostjo, navedeno v prejšnjem odstavku ali z udeležbo pri tej dejavnosti s ciljem prikriti ali zamegliti nezakonit izvor tega premoženja ali pomoč osebi, ki je udeležena v tej dejavnosti, izogniti se pravnim posledicam svojega ravnanja;
- b) prikritje ali zameglitev narave, izvora, lege, uporabe ali premikov tega premoženja ali dejanske lastnine tega premoženja ali pravic na njem, ki je bilo pridobljeno z dejavnostjo, navedeno v prejšnjem odstavku ali z udeležbo pri tej dejavnosti.

2. Prikrivanje predmetov in izkupičkov, pridobljenih z navedenimi dejanji, je kaznivo dejanje. Prikrivanje pomeni pridobitev, posest ali uporaba premoženja, ki izvira iz dejavnosti, navedene v prejšnjem odstavku ali iz udeležbe pri tej dejavnosti.

Izvršilna določba

Storilec, napeljevalec ali pomagač ne odgovarjajo za kaznivo dejanje, določeno v 3. členu, če perejo ali sprejmejo predmete ali izkupiček kaznivega dejanja.

4. člen – Kriminalno združevanje (prejšnji 8. člen)

Ustanavljanje kriminalne združbe, škodljivo za finančne interese Evropskih skupnosti, je kaznivo dejanje. Kriminalno združevanje je, če tri ali več oseb s skupnim delovanjem ustanovi stabilno in operativno organizacijo z namenom izvršiti več kaznivih dejanj, opredeljenih v členih 1 do 7.

KAZNIVA DEJANJA, KI JIH LAHKO IZVRŠIJO URADNE OSEBE

5. člen – Korupcija (prejšnji 3. člen)

1. Za potrebe členov 5 do 8 Corpusa jurisa, pojem uradna oseba zajema tako evropsko kot nacionalno uradno osebo. Evropska uradna oseba je:

- a) vsaka oseba, ki je uradna ali po pogodbi zaposlen uslužbenec v smislu pravil Evropskih skupnosti;
- b) vsaka oseba, ki jo države članice, javne ali zasebne ustanove dajo na razpolago Evropskim skupnostim in tam opravlja naloge, ki ustrezajo nalogam uradnih oseb ali drugih uslužbencev Evropskih skupnosti.

Izraz nacionalna uradna oseba je razlagati v skladu z definicijo pojma uradna oseba ali nosilec uradnega položaja v notranjem pravu države članice, v kateri dotična oseba poseduje to lastnost za potrebe kazenskoopravne rabe.

2. Ravnanja aktivne in pasivne korupcije so kazniva dejanja, če škodujejo finančnim interesom Evropskih skupnosti.

3. Pasivna korupcija je neposredno ali preko tretje osebe izvršeno terjanje ali sprejem ponudb, obljub ali koristi katerekoli vrste, ki jo izvrši uradna oseba:

- a) da bi izvršila uradno dejanje ali kakšno drugo dejanje pri izvrševanju službe s kršitvijo svojih uradnih dolžnosti;
- b) da ne bi izvršila uradnega dejanja ali kakšnega drugega dejanja pri izvrševanju službe s kršitvijo svojih uradnih dolžnosti.

4. Aktivna korupcija je podana, če kdo v svojem lastnem interesu ali za tretjega neposredno ali preko tretje osebe uradni osebi daje ponudbe, obljube ali koristi katerekoli vrste:

- a) da bi ta izvršila uradno dejanje ali kakšno drugo dejanje pri izvrševanju službe s kršitvijo svojih uradnih dolžnosti;
- b) da ta ne bi izvršila uradnega dejanja ali kakšnega drugega dejanja pri izvrševanju službe s kršitvijo svojih uradnih dolžnosti.

6. člen – Neupravičena raba sredstev Evropskih skupnosti (prejšnji 4. člen)

Uradna oseba, upravičena odločati o dodeljevanju sredstev Evropskih skupnosti izvrši kaznivo dejanje, če si jih prilasti ali neupravičeno dodeli bodisi z odločitvijo o dodelitvi subvencije, pomoči ali oprostitev dajatve v korist osebi, ki do tega očitno ni upravičena, bodisi z neposrednim ali posrednim posegom v dodeljevanje pomoči ali oprostitev dajatev v zvezi s katerikoli poslovnim delovanjem ali operacijo, glede katere ima osebni interes.

7. člen – Zloraba uradnega položaja (prejšnji 5. člen)

Uradna oseba, odgovorna za upravljanje s sredstvi Evropskih skupnosti izvrši kaznivo dejanje, če zlorabi svoja pooblastila in s tem škoduje finančnim interesom Evropskih skupnosti.

Izvršilna določba

Določbe o kaznivem dejanju iz 7. člena se uporabljajo zgolj, če ni uporabna nobena druga določba *Corpusa juris*.

8. člen – Izdaja uradne tajnosti (prejšnji 6. člen)

Uradna oseba, ki nepooblaščenoma izda uradno tajnost, stori kaznivo dejanje, če gre za informacije, ki jih je pridobila pri izvrševanju uradne dolžnosti ali zaradi nje v zvezi s postopkom nadzora prihodkov ali dodeljevanja subvencij in pomoči, in če to razkritje lahko škodi finančnim interesom Evropskih skupnosti.

II - MATERIALNO KAZENSKO PRAVO - SPLOŠNI DEL

KAZENSKA ODGOVORNOST

9. člen – Krivda (prejšnji 10. člen)

Vsa zgoraj opredeljena kazniva dejanja (členi 1 do 8) zahtevajo naklep z izjemo kaznivih dejanj, razumljenih kot goljufija zoper proračun Evropskih skupnosti (1. člen), za katera zadošča zavestna ali huda nezavestna malomarnost.

Izvršilna določba

Storilec ravna v zavestni malomarnosti, če se zaveda tveganja obstoja okoliščin, opredeljenih v zakonskih znakih kaznivega dejanja in je glede na znane mu okoliščine tako tveganje nerazumno sprejeti. Storilec ravna v hudi nezavestni malomarnosti, če se tveganja obstoja okoliščin, opredeljenih v zakonskih znakih kaznivega dejanja ne zaveda, je pa to tveganje glede na njemu znane okoliščine očitno.

10. člen – Zmota (prejšnji 11. člen)

Zmota o zakonskih znakih kaznivega dejanja izključuje naklep. Zmota o pravni prepovedanosti izključuje kazensko odgovornost, če je neizogibna previdni, razumni osebi. Če je bila zmota izogibna, se sme storilec kaznovati mileje in sodnik ne sme izreči najvišje kazni (glej 14.člen).

11. člen – Individualna kazenska odgovornost (prejšnji 12. člen)

Vsakdo je lahko kot storilec, napeljevalec ali pomagač odgovoren za kaznivo dejanje, opredeljeno zgoraj (členi 1 do 8):

- kot storilec, če izvrši kaznivo dejanje sam, skupaj z drugo osebo ali organizacijo (13. člen) ali preko nedolžnega izvrševalca;
- kot napeljevalec, če vede fizično ali pravno osebo (13. člen) spodbudi k protipravnemu ravnanju;
- kot pomagač, če vede fizični ali pravni osebi (13. člen) pomaga izvršiti protipravno dejanje.

Najvišja kazen za pomagača ne sme presegati treh četrtin kazni iz 14. člena.

11. člen drugi - Poskus (nov člen)

Poskusi izvršitve kaznivih dejanj iz členov 1 do 3 in 5 do 8 ter udeležba pri takem poskusu (11. člen) so kaznivi. Najvišja kazen je tri četrtine kazni po 14. členu za dokončano dejanje.

Oseba je kriva poskusa, če z naklepom izvršiti kaznivo dejanje po členih 1 do 3 in 5 do 8 izvrši dejanje, ki predstavlja začetek izvrševanja kaznivega dejanja.

Oseba, ki je poskusila izvršiti kaznivo dejanje, se ne kaznuje, če prostovoljno opusti dokončanje ali prostovoljno prepreči dokončanje. Če dejanje ni dokončano iz drugih vzrokov, zadošča, da oseba prostovoljno in resno poskuša opustiti dokončanje ali prostovoljno preprečiti dokončanje.

12. člen – Kazenska odgovornost vodij podjetij ali oseb s pooblastili odločati in nadzirati znotraj podjetij: javni uradniki (prejšnji 13. člen)

1. Če kakšno kaznivo dejanje iz členov 1 do 8 v korist podjetja izvrši kdo, ki ravna kot izvajalec navodil drugega, ki je vodja podjetja ali ga nadzira ali izvaja pooblastila odločati v podjetju, je tudi ta drugi kazensko odgovoren, če je vede dovolil izvršitev kaznivega dejanja.

2. Isto velja za javnega uradnika, ki vede dovoli, da oseba pod njim izvrši kaznivo dejanje iz členov 1 do 8.

3. Če kakšno kaznivo dejanje iz členov 1 do 8 v korist podjetja izvrši kdo, ki ravna kot izvajalec navodil drugega, ki je vodja podjetja ali ga nadzira ali izvaja pooblastila odločati v podjetju, je tudi ta drugi kazensko odgovoren, če je opustil potrebni nadzor in je njegova opustitev omogočila izvršitev kaznivega dejanja.

4. Delegacija pooblastil in kazenskopravne odgovornosti je v zvezi s kazensko odgovornostjo po določbah 1. in 3. odstavka dopustna le, če gre za vsebinsko omejen, očitno določen in poseben prenos, potreben za delovanje podjetja, in če so pooblaščenec dejansko zmožni izpolniti nanje prenesene naloge. Ta delegacija ne izključuje kazenskopravne odgovornosti po tem členu za izbor, nadzor in upravljanje s podrejenim osebjem ali za splošno organizacijo v podjetju in ne zadeva nalog, ki so pridržane zgolj vodjem podjetij.

5. Za odgovornost po tem členu je najvišja kazen polovica tiste, ki je predpisana v 14. členu.

13. člen – Kazenska odgovornost pravnih oseb (prejšnji 14. člen)

1. Kazniva dejanja po členih 1 do 8 lahko izvrši tudi družba ali tudi druga organizacija, ki je po zakonu subjekt prava in lahko nosilec lastnega premoženja, če je kaznivo dejanje v korist organizacije izvršil kakšen njen organ, zastopnik ali katerakoli druga oseba, ki ravna v njenem imenu in ima zakonska ali dejanska pooblastila odločanja.

2. Morebitna kazenska odgovornost pravnih oseb ne izključuje odgovornosti fizičnih oseb kot storilcev, napeljevalcev ali pomagačev pri istem kaznivem dejanju.

SANKCIJE

14. člen – Kazni in ukrepi (prejšnji 9. člen)

1. Glavne kazni, skupne vsem kaznivim dejanjem iz členov 2 do 8 in tudi iz člena 1, kjer so dejanja izvršena naklepno, so naslednje:

a) za fizične osebe kazen odvzema prostosti največ pet let in / ali denarna kazen. Denarne kazni se določajo po sistemu dnevnih zneskov. Dnevni znesek ustreza dnevni prihodki obdolženca. Tega lahko sodišče prosto oceni, vendar ne sme preseči tri tisoč evrov dnevno. Skupna denarna kazen ne sme preseči tristo petinšestdeset dnevnih zneskov. Sodišče lahko odloži izrek kazni, izreče pogojno obsodbo, postavi obdolžencu preizkusne pogoje, spremeni kazen odvzema prostosti v denarno kazen ali uporabi katerokoli obliko omiljene kazni, dovoljeno po nacionalnem pravu (primerjaj 35. člen).

b) za organizacije, denarna kazen do deset milijonov evrov.

2. Kadar to zahteva javni interes, je mogoče izreči tudi naslednje dodatne kazni:

a) objava obsodbe. Objavi se v Uradnem listu Evropskih skupnosti, če to zahteva javni interes pa tudi v dnevnem tisku, zlasti, kadar je kaznivo dejanje zbudilo veliko javno zanimanje;

b) za kaznivo dejanje po 1. členu izključitev obsojene fizične osebe ali organizacije od bodočih subvencij, dodeljevanih po pravu Evropskih skupnosti, za obdobje do pet let;

c) za kazniva dejanja po členih 1 ali 2 izključitev obsojene fizične osebe ali organizacije od bodočih pogodb z javnimi organi, ki uporabljajo sredstva Evropskih skupnosti, za obdobje do pet let;

d) za kazniva dejanja po členih 3 do 6 prepoved opravljanja skupnostnih in nacionalnih uradnih dolžnosti za obdobje do pet let. Takšna prepoved velja na vsem ozemlju držav članic Evropske unije.

3. Če je kaznivo dejanje po 1. členu izvršeno iz zavestne ali hude nezavestne malomarnosti, je najvišja kazen dve tretjini tiste, določene v določbah 1, 2b in d zgoraj. Isto velja za kazniva dejanja po 8. členu.

4. Instrumenti, proizvodi in dobički kaznivega dejanja se smejo zaseči v korist Evropskih skupnosti. To je mogoče odrediti ne le, če je obdolženec obsojen, ampak tudi, če je dokazano izpolnil objektivne znake kaznivega dejanja, ni pa bil obsojen zaradi odsotne krivde ali zaradi neprištevnosti.

Izvršilna določba

Zaseg pomeni ukrep, ki ga odredi sodišče po opravljenem postopku v zvezi s kakšnim kaznivim dejanjem, opredeljenim v členih 1 do 8 in pomeni trajni odvzem lastninskih pravic na teh instrumentih, proizvodih in dobičkih v korist Evropskih skupnosti.

15. člen – Odmera kazni

1. Kazni za kazniva dejanja po členih 1 do 8 ne smejo presežati obsega, upravičenega s storilčevo krivdo, teže kaznivega dejanja in obliko njegove udeležbe.

2. Pri uporabi 1. odstavka naj ima sodišče pred očmi: v zvezi z organizacijami potrebo po generalni in specialni prevenciji in v zvezi s fizičnimi osebami potrebo po generalni in specialni prevenciji, uravnoteženo s potrebo zagotoviti storilčevo rehabilitacijo.

3. Pri uporabi 2. odstavka sme nacionalno sodišče upoštevati prejšnje življenje storilca, vključno z njegovo predkaznovanostjo s kaznimi in upravnimi sankcijami, njegov splošni značaj (dober ali slab), njegove motive, njegov ekonomski in socialni položaj, kakor tudi njegova prizadevanja, poravnati škodo, ki jo je povzročil. Druge okoliščine, relevantne za odmero kazni po nacionalnem pravu se upoštevajo v okviru določb 35/2. člena.

Izvršilna določba

Obsodba mora izražati razloge za kazen, v skladu s členom 26.

16. člen – Obteževalne in olajševalne okoliščine

1. Kjer obstajajo obteževalne okoliščine, je najdaljše trajanje kazni odvzema prostosti, določeno v 14/1. členu sedem let namesto pet; najvišja denarna kazen za fizično osebo je petsto štirideset dnevni zneskov namesto tristo šestdeset; in najvišja denarna kazen za organizacije je petnajst milijonov evrov namesto deset milijonov evrov.

2. Obteževalne okoliščine pomenijo bodisi, da:

- znesek, pridobljen z goljufijo ali dobiček, ki ga je storilec zasledoval s kaznivim dejanjem presega sto tisoč evrov; bodisi, da so

- kazniva dejanja iz členov 1 do 3 in 5 do 8 izvršena v kriminalni združbi.

3. Ob uporabi načela komplementarnosti iz 35/2. člena spodaj sta obseg in učinek olajševalnih okoliščin določena z nacionalnim pravom.

17. člen – Odmera kazni pri stekih kaznivih dejanj

1. Če oseba z eno samo storitvijo ali opustitvijo izvrši več kaznivih dejanj iz členov 1 do 8 zgoraj, se uporabi enotna kazen, določena na podlagi najvišje kazni za najtežje kaznivo dejanje, povečana za polovico.

2. Če oseba z vrsto posameznih storitev ali opustitev izvrši več kaznivih dejanj iz členov 1 do 8, se uporabi enotna kazen, določena na podlagi najvišje kazni za najtežje kaznivo dejanje, povečana dvakrat. V zadevah iz 1. in 2. odstavka določena kazen ne sme preseči vsote posameznih kazni, ki bi jih bilo mogoče izreči posamezno za vsako kaznivo dejanje.

3. Če je na sojenju obdolženec obsojen hkrati za kaznivo dejanje po členih 1 do 8 in kakšno kaznivo ravnanje po nacionalnem pravu, obe kaznivi ravnanji pa temeljita na istih dejstvih, se uporabi enotna kazen, določena na podlagi najvišje najtežje kazni.

4. Kjer je za isto ravnanje že bila določena nekazenska, upravna sankcija po skupnostnem ali nacionalnem pravu, je to treba upoštevati pri določanju kazni za vsako kaznivo dejanje po členih 1 do 8.

III - KAZENSKI POSTOPEK

EVROPSKI JAVNI TOŽILEC

18. člen - Status in struktura Evropskega javnega tožilstva

1. Ozemlje držav članic Unije predstavlja za namene preiskovanja, pregona, sojenja in izvrševanja sodb, ki zadevajo zgoraj določena kazniva dejanja (členi 1 do 8) enotno pravno področje.

2. Evropsko javno tožilstvo je organ Evropske skupnosti, ki je odgovoren za preiskovanje, pregon, izročitev zadeve v sojenje, za zastopanje obtožbe na sojenju ter za izvrševanje sodb, ki se nanašajo na zgoraj opredeljena kazniva dejanja (členi 1 do 8). Je neodvisno tako od nacionalnih organov, kot od ustanov Skupnosti.

3. Evropsko javno tožilstvo tvorijo Evropski vodja javnega pregona, ki ima urade v Bruslju ter Evropski delegirani javni tožilci, ki imajo urade v prestolnici vsake države članice ali v kateremkoli drugem mestu, kjer ima v skladu s 26.členom pristojno sodišče svoj sedež.

4. Evropsko javno tožilstvo je nedeljivo in medsebojno odvisno :

a) nedeljivost pomeni, da vsako dejanje, ki ga opravi eden od njegovih članov, velja kot dejanje, ki ga je opravilo Evropsko javno tožilstvo; da vsa dejanja, ki sodijo v pristojnost Evropskega javnega tožilstva (zlasti pooblastila za preiskovanje, tako kot so določena v 20.členu), lahko opravi katerikoli od njegovih članov; in da lahko v soglasju z Evropskim vodjem javnega pregona, ali z njegovo naknadno odobritvijo v nujnih primerih, katerikoli od Evropskih delegiranih javnih tožilcev izvršuje svoje dolžnosti na ozemlju katerekoli države članice, v sodelovanju in ob pomoči Evropskega delegiranega javnega tožilca v tej državi članici;

b) medsebojna odvisnost zahteva od različnih Evropskih delegiranih javnih tožilcev obvezo, da si vzajemno pomagajo.

5. Nacionalni javni tožilci so tudi dolžni pomagati Evropskemu javnemu tožilcu.

Izvršilna določba

Pogoji za imenovanje članov Evropskega javnega tožilstva

Člane Evropskega javnega tožilstva izberejo med osebami, katerih neodvisnost je nesporna in ki imajo kvalifikacije, potrebne za imenovanje na najvišje sodniške službe v svojih deželah ali

ki so pravniki s priznanimi sposobnostmi, tako kot je določeno v členu 233 (1) Pogodbe o Evropski skupnosti (prejšnji 167. člen) za sodnike in generalne pravobranilce Sodišča evropskih skupnosti.

Evropski vodja javnega pregona je imenovan za obdobje šestih let, ki ga je mogoče le enkrat podaljšati. Tudi Evropski delegirani javni tožilci so imenovani za šest let, s ponovno potrditvijo vsake tri leta. Oboje imenuje Evropski parlament in sicer Evropskega vodjo javnega pregona predlaga Komisija, Evropske delegirane javne tožilce pa predlagajo države članice.

Člani Evropskega javnega tožilstva so popolnoma neodvisni pri izvrševanju svojih dolžnosti. Niti ne iščejo, niti ne sprejemajo navodil katerekoli vlade ali telesa, bodisi nacionalnega ali evropskega. Članom Evropskega javnega tožilstva ni dovoljeno, da bi v času svoje službe opravljali kakršnokoli dejavnost, bodisi pridobitno ali ne.

Člane Evropskega javnega tožilstva se lahko razreši na zahtevo Evropskega parlamenta, kadar niso več sposobni opravljati svojih funkcij ali kadar se ugotovi, da so krivi resnega prestopka, povezanega z opravljanjem funkcij Evropskega javnega tožilca.

Evropski vodja javnega pregona mora predložiti letno poročilo Evropskemu parlamentu, v katerem poroča o tem, kaj je dosegel.

Pristojnost Sodišča evropskih skupnosti v disciplinskih zadevah in pritožbah:

Sodišče evropskih skupnosti je pristojno odločati o pritožbah ter v disciplinskih zadevah, v katere so vpleteni člani Evropskega javnega tožilstva ter odrediti ustrezne sankcije (vključno z razrešitvijo v primerih hujših prestopkov).

Nezdružljivost funkcij Evropskega javnega tožilca:

Funkcija članov Evropskega javnega tožilstva je nezdružljiva z možnostjo hkratnega opravljanja nacionalnih ali evropskih funkcij.

Dolžnost Evropskih delegiranih javnih tožilcev, da sprejemajo navodila od Evropskega vodje javnega pregona:

Evropskega delegiranega javnega tožilca obvezujejo navodila, ki mu jih daje Evropski vodja javnega pregona.

Dolžnost nacionalnih javnih tožilcev, da sodelujejo:

Nacionalni javni tožilci sodelujejo z Evropskim javnim tožilcem v zadevah, povezanih s preiskovanjem in pregonom evrogoljufij.

Brez odloga se odzivajo na kakršnokoli zahtevo za pomoč ali na odredbe, ki jih izda sodnik - varuh svoboščin, zlasti tiste, ki zadevajo identifikacijo oseb in ugotavljanje, kje se nahajajo, zbiranje in zavarovanje dokazov, posredovanje dokumentov, aretacijo ali pridržanje oseb ter premeščanje in privedbo pripornikov pred pristojno sodišče.

Uporaba načela ne bis in idem pri pregonu:

- Evropski javni tožilec ima prednost pred nacionalnimi javnimi tožilci;
- na nacionalni ravni ni dovoljen pregon oseb, ki so jim že sodili na evropski ravni glede istega dejanskega stanja;
- kazensko sodišče, ki uporablja določbe *Corpusa* je dolžno upoštevati katerokoli kazen, ki jo je izreklo nacionalno sodišče glede istega dejanskega stanja in ki jo je dotična oseba že prestala.

19. člen - Predložitev zadeve Evropskemu javnemu tožilstvu in začetek postopka

1. Evropski javni tožilec mora biti obveščen o vseh dejanjih, ki bi lahko predstavljala eno od zgoraj opredeljenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8). O tem ga lahko obvestijo nacionalni organi (policija, javni tožilci, preiskovalni sodniki, predstavniki nacionalnih upravnih organov kot so davčni ali carinski organi) ali pristojno telo Skupnosti, Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF). Evropskega javnega tožilca lahko obvestijo o kaznivih dejanjih tudi z ovadbo kateregakoli državljana ali z ovadbo s strani Komisije. Nacionalni organi morajo predložiti zadevo Evropski službi za pregon najkasneje takrat, ko je osumljenec formalno "v preiskavi" po členu 29(1), ali kadar se uporabljajo prisilni ukrepi, zlasti aretacija, preiskava in zaseg ali kadar se prisluškuje telefonu posamezne osebe.

2. Če preiskava, ki jo vodi nacionalni organ, odkrije, da je bilo izvršeno eno od zgoraj omenjenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8), je treba spis nemudoma predložiti Evropskemu javnemu tožilcu.

3. Ne glede na kak način Evropski javni tožilec zve za dejstva, mu lahko zadevo uradno predložijo bodisi nacionalni organi ali pa jo prevzame z ukrepanjem na lastno pobudo.

4. Evropski javni tožilec lahko sprejme odločitev o pregonu, ki pomeni začetek preiskave, ne glede na višino zneska goljufije. Evropski javni tožilec, ki ga veže legalitetno načelo, mora začeti pregon, če se izkaže, da je bilo izvršeno eno od kaznivih dejanj (členi 1 do 8). Vendar pa lahko s sklepom, utemeljenim s posebnimi razlogi, ki ga nemudoma sporoči osebi, ki je Evropskega javnega tožilca obvestila, ki je ovadila kaznivo dejanje njihovim uslužbencem.:

a) prepusti kazniva dejanja, ki niso huda ali ki predvsem prizadenejo nacionalne interese, nacionalnim organom;

b) odstopi od pregona, če je obdolženec, ki je priznal krivdo, poravnal povzročeno škodo in v določenih primerih vrnil sredstva, ki jih je nezakonito prejel;

c) ali da nacionalnemu organu dovoljenje za dogovor, za katerega je zaprosil v skladu s spodaj določenimi pogoji (člen 22(2b)).

20. člen - Pooblastila Evropskega javnega tožilca za preiskovanje

1. Evropski javni tožilec vodi preiskave zgoraj opredeljenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8) z namenom odkriti resnico in pripeljati zadevo do točke, ko lahko o njej sodijo, pri čemer išče tako dokaze o nedolžnosti, kot tudi dokaze o krivdi (za obtožbo in za razbremenitev od obtožbe). Njegova pooblastila so porazdeljena med Evropskega vodjo javnega pregona, Evropske delegirane javne tožilce in po potrebi nacionalne organe, imenovane za ta namen po pravilih, ki sledijo.

2. Pooblastila, ki so v pristojnosti Evropskega vodje javnega pregona vključujejo:

a) nadzor nad preiskavami in poverjenje le-teh enemu ali več Evropskim delegiranim javnim tožilcem v skladu s spodaj določenimi pogoji in omejitvami (člen 20(3));

b) usklajevanje preiskav, ki jih opravljajo Evropski delegirani javni tožilci, pa tudi nacionalne policijske enote in pristojni nacionalni upravni organi in morebiti OLAF; to usklajevanje ima lahko obliko ustnih ali pisnih priporočil pristojnim organom;

c) pravico prevzeti primere, pri katerih preiskava odkrije, da se le-ti v celoti ali deloma tičejo zgoraj opredeljenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8).

3. Vsa naslednja pooblastila lahko izvršuje bodisi Evropski vodja javnega pregona ali pa se jih lahko poveri Evropskemu delegiranemu javnemu tožilcu, kadar gre za preiskovanje kaznivih dejanj določenih v členih od 1 do 8:

a) zaslišanje obdolženca pod pogoji, ki spoštujejo njegove pravice, kot je določeno spodaj (29. člen);

b) zbiranje dokumentov in / ali v računalniku shranjenih informacij, potrebnih za preiskovanje in po potrebi ogled kraja kaznivega dejanja;

c) naslavljanje zahtev sodniku, da odredi izvedensko preiskavo pod pogoji, določenimi spodaj (29. člen);

d) preiskave, zasege in telefonsko prisluškovanje, ki se jih odredi v skladu s spodnjim pravilom (člen 25 drugi) z dovoljenjem sodnika ali z njegovim naknadnim dovoljenjem in se jih opravi s spoštovanjem pravic obdolženca (32. člen);

e) zaslišanje prič, ki pristanejo na sodelovanje s sodiščem in po potrebi tudi prič, ki se morajo obvezno zglasiti v skladu s pogoji, določenimi spodaj (32. člen);

f) seznanitev obdolženca z obtožbami s spoštovanjem pravic, določenih spodaj (29. člen);

g) vložitev zahteve za pripor osebe ali za sodni nadzor.

4. Pooblastila, ki jih ima Evropski delegirani javni tožilec pa se lahko za določeno omejeno obdobje in v zvezi s posamezno zadevo deloma poveri nacionalnemu organu (tožilskemu organu, policiji ali kakšnemu drugemu pristojnemu organu, kot na primer davčnim ali carinskim organom). Nacionalni organ je dolžan slediti pravilom, vsebovanim v evropskemu *Corpusu juris*.

Izvršilna določba

20§3(a) Obdolženec (v smislu 29.člena), ki ga je povabil Evropski javni tožilec, se je dolžan osebno zglasiti, čeprav ni dolžan odgovarjati na vprašanja, ki mu jih zastavi Evropski javni tožilec. Vabilo osebi, ki jo je dal Evropski javni tožilec pripreti, ali osebi zoper katero se je začel pregon, mora odobriti sodnik - varuh svoboščin.

20§3(b) Na temelju pooblastila sodnika - varuha svoboščin, lahko Evropski javni tožilec zahteva predložitev dokumentacije in računalniških podatkov od osebe, ki jih hrani. Nacionalno pravo ureja vprašanje privilegijev, bodisi osebnih ali povezanih s poklicno skrivnostjo.

20§3(d) Načeloma so podrobnosti v zvezi s preiskavo in zasegom urejene z nacionalnim pravom, razen če Corpus juris ne predpisuje posebnih določb. Vendar pa je organ, ki je pristojen za dajanje dovoljenja vselej le sodnik - varuh svoboščin.

20§3(e) Evropski javni tožilec lahko povabi osebo, da se zgleda, kadar ima razloge, da verjame, da ima ta oseba informacije, ki bi utegnile koristiti njegovi preiskavi. Tako vabilo je obvezujoče. Nacionalno pravo ureja vprašanja privilegijev, bodisi osebnih ali povezanih s

poklicno skrivnostjo. Osebo je treba zaslišati kot obdolženca in ne kot prič, kadarkoli obstajajo zoper njo jasni in trdni dokazi krivde (primerjaj 29.člen).

20§3(g) Zahteve za nalog za aretacijo ali za sodni nadzor morajo biti v pisni obliki in ustrezno utemeljene. Naslovljene morajo biti na pristojnega sodnika - varuha svoboščin v skladu s spodnjimi pravili (členi 25 tretji in 25 četrti). Za izvrševanje takih ukrepov je poskrbljeno v tisti državi, kjer je bila izvršena aretacija.

Razlaga

V skladu s *Corpusom jurisom* postane oseba obdolženec 'od trenutka, ko je storjen kakršenkoli korak, na temelju katerega se ugotovi, naznani ali odkrije obstoj jasnega in trdnega dokaza krivde, najkasneje pa od prvega zaslišanja osebe s strani organa, ki ve za obstoj takega dokaza'. Posledica tega je, da lahko nekdo dobi status osebe, ki je formalno obdolžena celo prej, preden jo Evropski javni tožilec uradno obvesti o obtožbah - nekaj, kar je narejeno zgolj s ciljem varovati njene interese. Prisilni ukrepi, ki so predpisani v členu 25 četrti se lahko izvedejo šele po obvestilu o obtožbah.

21. člen - Vloga Evropskega javnega tožilca pri zaključku preiskave

1. Ko Evropski delegirani javni tožilec presodi, da je preiskava zaključena, se pod nadzorstvom Evropskega vodje javnega pregona odloči, da ne bo začel pregona ali pa bo predložil zadevo sodišču.

2. Odločitev o tem, da ne bo začel postopka sporočijo Evropski komisiji, obdolžencu in kateremukoli telesu ali osebi, ki je obvestila Evropskega javnega tožilca ali ovadila kaznivo dejanje njegovim uradnikom v zgoraj opredeljenem smislu (člen 19(1)).

3. Odločitev, da se zadevo predloži sodišču, se sporoči pod istimi pogoji kot odločitev o tem, da ne bodo začeli postopka (člen 21(2)). Tako obvestilo vsebuje podrobnosti, kot so ime in naslov obdolženca, opis dejanj in storjenega kaznivega dejanja in tudi navedbo, kje se bo o zadevi razsojalo. To obvestilo preveri v skladu s spodaj določenimi pravili (člen 25 drugi) sodnik - varuh svoboščin, ki se tudi obrne na pristojno sodeče sodišče ter pošlje obdolžencu vabilo z navedbo datuma in časa, kdaj se mora pojaviti.

Izvršilna določba

Člen 21§1 - Da bi lahko zaključil pripravljalno fazo, se mora Evropski javni tožilec opreti na dokaze, ki jih je zbral v skladu z določbami *Corpusa*, pod nadzorstvom sodnika - varuha svoboščin in pod pogoji, ki so predpisani v členu 25(drugi). Zato da bi lahko predložil zadevo sodišču, mora Evropski javni tožilec podpreti vsako od obtožb z dovolj dokazi, da pokaže, da so resni razlogi zaradi katerih verjame, da je osumljenec storil kaznivo dejanje, katerega je domnevno storil. Če ni dovolj dokazov, mora Evropski javni tožilec umakniti zadevo.

Člen 21§3 - Odločitev, da se izroči zadevo v sojenje izključuje možnost pogajanja glede kazni.

22. člen - Začetek in ustavitev pregona

1. Evropski javni tožilec preganja zgoraj določena kazniva dejanja (členi 1 do 8) pred sodečim sodiščem (izbranim kot navedeno v 26.členu) v skladu z zakoni dotične države. Nacionalni tožilec se lahko, če je primerno, pridruži postopku, če so ogroženi tudi nacionalni interesi. V takem primeru so obvestila in vabila naslovljena tudi na nacionalnega tožilca, pravočasno pa mu tudi pošljejo spis.

2. Za ista kazniva dejanja se pregon ustavi s smrtjo obdolženca (ali če gre za skupino, ob razpustitvi skupine), ko nastopi zastaranje ali z dogovorom:

a) rok zastaranje je pet let, izračunan od dneva, ko je bilo kaznivo dejanje izvršeno, če v tem času ni bilo preiskave ali pregona; če pa je bila opravljena preiskava ali uveden pregon, kaznivo dejanje zastara šele ko preteče pet let od zadnjega dejanja preiskave ali pregona. V vseh primerih pa obvestilo osumljencu o obtožbah prekine zastaranje;

b) dogovor je izključen v primeru ponovitve kaznivih dejanj, kadar je bilo uporabljeno orožje ali ponarejeni dokumenti ali če je znesek goljufije dosegel 50.000 evrov ali več. V drugih primerih lahko nacionalni organi predlagajo Evropskemu javnemu tožilcu dogovor tako za zadeve, ki sodijo pod nacionalno sodno pristojnost (primerjaj člen 19(4a)), kot za zadeve, ki sodijo pod evropsko sodno pristojnost pod naslednjimi pogoji: če obdolženec prostovoljno prizna svojo krivdo, če imajo organi dovolj dokazov o krivdi, da je predložitev zadeve v sojenje upravičena, če je odločitev o dogovoru javno objavljena in če sklenjen sporazum spoštuje načelo sorazmernosti. V primeru zavrnitve, mora Evropski javni tožilec, če so zato podani razlogi, prevzeti zadevo. Sporazum o dogovoru je podvržen nadzoru sodnika - varuha svoboščin.

Izvršilna določba

Člen 22§1 - Razmerje med Evropskim javnim tožilcem in nacionalni javni tožilci urejajo pravila, vsebovana v členih 18 in 19, ki določajo, da nacionalni javni tožilci 'sodelujejo z Evropskim javnim tožilcem pri preiskovanju in pregonu evrogoljufij' in tudi da 'ima Evropski javni tožilec prednost pred nacionalni javni tožilci '

Člen 22§2 - V nobenem primeru ne smejočasne ustavitve in prekinitve podaljšati zastaranja preko 10 let.

Razlaga

Pri dogovorih je vloga sodnika, da preveri, ali so bili pogoji, predpisani v 22.členu *Corpusa* upoštevani. Svojo privolitev da šele takrat, kadar so bili ti pogoji upoštevani.

23. člen - Vloga Evropskega javnega tožilca pri izvrševanju sodb

1. Ko postane obsodba pravnomočna, jo Evropski javni tožilec takoj posreduje organom države članice, ki je določena kot kraj izvršitve odločbe; določene kazni, kot npr. zaplemba, odvzem pravic ali objava obsodbe se lahko izvršijo na enem ali pa tudi na več krajih kot je le kraj prestajanja zaporne kazni. Evropski javni tožilec je odgovoren, skupaj s pristojnim nacionalnim organom, odrediti in nadzorovati izvrševanje sodb, če to ni avtomatsko urejeno. Načeloma izvrševanje kazni urejajo

zakoni, ki so v veljavi v državi članici, določeni kot kraj izvršitve sodbe. Vendar pa Evropski javni tožilec nadzoruje uporabo naslednjih pravil, ki so skupna na celotnem ozemlju držav Evropske unije:

- a) ves čas, ki ga je obdolženec preстал v priporu na račun istih dejanj v katerikoli državi in v katerikoli fazi postopka, se odšteje od zaporne kazni izrečene na sodečem sodišču;
- b) nobena oseba ne more biti podvržena pregonu ali obsojena za kaznivo dejanje v državi članici zaradi enega od zgoraj opredeljenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8), za katero je bila že bodisi oproščena ali pa obsojena s pravomočno sodbo v katerikoli od držav članic Evropske unije.

2. Če so podani razlogi, lahko Evropski javni tožilec odobri premestitev osebe, obsojene na zaporno kazen, če le-ta zaprosi, da bi prestajala kazen v drugi državi članici kot je tista, ki je navedena v obsodbi.

Razlaga

Zaradi svojega posebno inovativnega značaja, zahteva člen 23§1 (prvi del) spremembe nacionalnega prava, ki so potrebne za zagotovitev spoštovanja načela evropske krajevne pristojnosti v pomenu, ki mu ga daje *Corpus*. Zlasti zahteva, da se pravilo, ki prepoveduje izročitev lastnih državljanov tolmači na način, ki je v skladu z načelom evropske krajevne pristojnosti. Na ravni Evropske unije je učinek tega pravila odprava pojma izročitve za kazniva dejanja, ki so opredeljena v *Corpusu*.

Drugi del člena 23§1 je ravno tako inovativen in upošteva sedanje pravno mišljenje. V skladu s Priporočilom št.4 AIDP, je treba na načelo *ne bis in idem* 'gledati kot na človekovo pravico, ki je ravno tako veljavna na mednarodni kot na transnacionalni ravni'.

Izvršilna določba

Člen 23§1 - Kraj izvršitve sodbe je izbran glede na kriterije, določene v Konvenciji Sveta Evrope o prenosu kazenskih postopkov (8.člen) in Evropski konvenciji o priznavanju kazenskih sodb (6.člen).

Člen 23§2 - Za odobritev premestitve obsojene osebe, Evropski javni tožilec upošteva kriterije, ki so določeni v konvenciji Sveta Evrope o premestitvi obsojenih oseb (3.člen).

24. člen - Pristojnost *ratione loci* Evropskega javnega tožilca, krajevni učinki sodb in sodelovanje s tretjimi državami

1. Na enotnem pravnem področju, kot je opredeljeno v členu 18(1), se pristojnost *ratione loci* izvaja ob uporabi načela evropske krajevne pristojnosti po naslednjih pravilih:

- a) člani Evropskega javnega tožilstva, ki jih določi Evropski vodja javnega pregona, da bi začeli pregon in vodili preiskave zadev v skladu z zgoraj določenimi pogoji (člen 18 in naslednji) imajo pristojnost na celotnem ozemlju Evropske unije (primerjaj člen 18 (4a));
- b) nalogi za aretacijo in odločbe v zvezi z zgoraj opredeljenimi kaznivimi dejanji, ki jih izdajo sodišča katerekoli države članice, so veljavni na celotnem ozemlju Unije, ravno tako kot tudi sodbe.

2. Če preiskave zahtevajo pravno sodelovanje kakršnekoli vrste s tretjo državo, Evropski javni tožilec zaprosi nacionalne organe tiste države, v kateri potekajo preiskave, da se obrnejo na dotično tretjo državo v skladu s postopkom, določenim z veljavnimi nacionalnimi in mednarodnimi pravnimi akti.

Razlaga

Zaradi svojega posebno inovativnega značaja, zahteva člen 24§1 spremembe nacionalnega prava, ki so potrebne za zagotovitev spoštovanja načela evropske krajevne pristojnosti v pomenu, ki mu ga daje *Corpus*. Zlasti zahteva, da se pravilo, ki prepoveduje izročitev lastnih državljanov tolmači na način, ki je v skladu z načelom evropske krajevne pristojnosti in ima na ravni Evropske unije za posledico odpravo pojma izročitve za kazniva dejanja, ki so opredeljena v *Corpusu*.

PRIPRAVLJALNA FAZA (prejšnji 25. člen)

25. člen - Opredelitev in trajanje pripravljalne faze

1. Pripravljalna faza postopka, uvedena zaradi zgoraj opredeljenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8), traja od začetnih preiskav, ki jih vodi Evropski javni tožilec, pa do zaključka teh preiskav in odločitve, da se preda zadevo v sojenje (člen 21(3) zgoraj).

2. Z zakonom določeno trajanje pripravljalne faze ne sme presegati obdobja šestih mesecev. Sodnik - varuh svoboščin lahko na zahtevo Evropskega javnega tožilca odloči o podaljšanju pripravljalne faze še za nadaljnjih šest mesecev. Potem ko je slišal izvajanja vseh strank v postopku, sodnik odloči o dolžini podaljšanja, pri čemer upošteva dejanja, ki jih je že opravil Evropski javni tožilec ter potrebe preiskave. Nadaljnje podaljšanje se lahko zahteva in odobri po enakem postopku.

25. člen drugi - Sodnik - varuh svoboščin

1. Med celotno pripravljalno fazo izvršuje sodni nadzor neodvisni in nepristranski 'sodnik - varuh svoboščin', ki ga določi vsaka država članica v okviru svoje sodne pristojnosti s sedežem, kjer deluje evropski delegirani javni tožilec. Ta sodnik je tudi pristojen za odreditev izvedenskega mnenja. Lahko tudi odredi začasno zavarovanje zahtevka tožilstva v primerih, ko se izkaže, da je dolžnost poplačila škode nesporna in so taki ukrepi za ohranitev pravnih interesov potrebni in sorazmerni. Sodnik - varuh svoboščin uporablja nacionalno pravo, ravno tako pa *Corpus juris*.

2. Med celotno preiskavo zgoraj določenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8), je potrebna za vsak ukrep (vključno s prisilnimi ukrepi, ki so dovoljeni pod pogoji, naštetimi v členu 25 četrta), katerega posledica je omejitev ali odvzem pravic in temeljnih svoboščin osebi po Evropski konvenciji o človekovih pravicah, predhodna odobritev sodnika - varuha svoboščin. Sodnik - varuh svoboščin nadzoruje zakonitost in pravilnost ukrepov in zagotavlja, da se spoštujejo načela nujnosti in sorazmernosti. V nujnih primerih pa je v roku 24 ur vseeno dovoljen *a posteriori* nadzor, zlasti kadar

je možno, da bodo dokazi izginili, kadar je kaznivo dejanje v teku ali kadar je možno, da se bo osumljenec izognil roki pravice.

3. Če se Evropski vodja javnega pregona ob zaključku pripravljalne faze odloči, da bo predložil zadevo v sojenje sodišču (primerjaj člen 21§1 in §3), obvesti o svoji odločitvi sodnika - varuha svoboščin, ki se obrne na pristojno sodeče sodišče v skladu s spodaj določenimi pravili (26.člen).

Izvršilna določba

Člen 25 drugi (1) - Države članice določijo sodnika - varuha svoboščin v skladu s spodaj naštetimi merili, da bi se izognili prekrivanju vloge sodnika - varuha svoboščin z vlogo sodečega sodnika, ter v skladu z judikaturto Evropskega sodišča za človekove pravice.

Sodnik - varuh svoboščin mora biti izbran na način, ki bo zagotavljal njegovo usposobljenost, ravno tako pa njegovo neodvisnost in nepristranskost v pomenu, ki ga daje tem izrazom Evropska konvencija o človekovih pravicah.

Člen 25 drugi (2) - Sodnik - varuh svoboščin³ vodi narok z namenom, da potrdi obtožbe, ki jih Evropski javni tožilec namerava uporabiti v svoji zahtevi za predajo zadeve v sojenje. Narok poteka v prisotnosti Evropskega javnega tožilca, obdolženca in njegovega odvetnika. Ob zaključku naroka sodnik - varuh svoboščin oceni, ali je zadeva pripravljena za sojenje in odloči ali je dovolj dokazov, ki tvorijo trdno podlago, da se verjame, da je obdolženec storil vsako od kaznivih dejanj za katero se domneva, da ga je storil. Zoper to odločitev je možna pritožba v skladu s pritožbenim postopkom določenim z nacionalnim pravom, pod pogoji določenimi v 35.členu.

Člen 25 drugi (3) - Zoper odločitve sodnika - varuha svoboščin se lahko pritoži tako obdolženec kot Evropski javni tožilec. Države članice določijo način urejanja takih pritožb.

25. člen tretji - Evropski nalog za aretacijo

1. Potem ko je sodnik - varuh svoboščin preučil zahtevo Evropskega javnega tožilca in vse dokaze ter informacije, ki jih je dobil od tožilca, izda evropski nalog za aretacijo, kadar presodi, da je ta korak utemeljen. V nalogu mora biti navedeno ime osebe, na katero se glasi in vse druge informacije, ki so potrebne za njeno identifikacijo, ravno tako pa točni podatki o kaznivem dejanju v zvezi s *Corpusom jurisom*, ki je podlaga za aretacijo, ter kratko poročilo o dejstvih, ki domnevno predstavljajo kaznivo dejanje za katero gre.

2. Aretirano osebo pripeljejo brez odloga pred sodnika - varuha svoboščin tiste države, kjer je bila pridržana. Sodnik - varuh svoboščin preveri, ali se nalog nanaša na osebo, ki je bila aretirana, ali je bila oseba aretirana po pravilnem postopku in ali so bile njene pravice spoštovane v skladu s postopkom, določenim v *Corpusu jurisu* in nacionalnem pravu ter v skladu z načelom komplementarnosti, ki je vsebovano v 35.členu *Corpusa*. Aretirana oseba ima pravico prositi sodnika - varuha svoboščin na kraju, kjer je pridržana, da določi varščino, dokler je ne premestijo.

³ Ta sistem bi veljal le v odsotnosti zunajobravnavnega senata (glej 2.poglavje, 2.del)

3. Sodnik - varuh svoboščin sprejme svojo odločitev v skladu z nacionalnim pravom in Evropsko konvencijo o človekovih pravicah. Na njegovo odločitev se je možno pritožiti v skladu z nacionalnim pravom, ob uporabi določb predpisanih v 35.členu.

4. Evropski nalog za aretacijo odobri sodnik - varuh svoboščin na zahtevo, ki jo vloži Evropski javni tožilec (primerjaj 20.člen, odstavek 3g in člen 25 tretji). Nalog je veljaven na celotnem ozemlju Evropske unije. Aretirano osebo lahko premestijo na ozemlje države, kjer je potrebna njena prisotnost (to velja tako za pripravljalno fazo, kot za fazo sojenja).

5. V zvezi s pravnim sodelovanjem, ki ga lahko zahtevajo od tretje države, imajo nacionalni organi pooblastilo, da posredujejo prošnje za sodelovanje v imenu Evropskega javnega tožilca. Praktične podrobnosti sodelovanja bodo urejene z mednarodnimi konvencijami, ki veljajo med tretjimi državami in državami za pomoč katerih Evropski javni tožilec zaprosi.

Razlaga

Zaradi svojega posebno inovativnega značaja, zahteva člen 25 tretji (tako kot člen 24§1) prilagoditev nacionalnemu pravu, da bi zagotovil spoštovanje načela evropske krajevne pristojnosti v pomenu, ki mu ga daje *Corpus*. Zlasti zahteva, da se pravilo, ki prepoveduje izročitev lastnih državljanov tolmači na način, ki je v skladu z načelom evropske krajevne pristojnosti. To načelo mora na ravni držav članic Evropske unije odpraviti pojem izročitve za tista kazniva dejanja, ki so opredeljena v *Corpusu*.

Izvršilna določba

Evropski javni tožilec lahko zahteva aretacijo dotične osebe z uporabo evropskega naloga za aretacijo.

25. člen četrty - Prisilni ukrepi: sodni nadzor in pripor

1. Oseba, ki je aretirana ali zoper katero teče pregon zaradi zgoraj opredeljenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8), je lahko podvržena takim prisilnim ukrepom, kot so pripor ali postavitvev pod sodni nadzor.

2. Te ukrepe odredi sodnik - varuh svoboščin, potem, ko ga je Evropski javni tožilec obvestil o obtožbah (primerjaj člen 20 (3f)). Sodnik - varuh svoboščin odredi ukrepe, kadar ima trdne razloge za sum, da je obdolženec storil eno od zgoraj opredeljenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8) in kadar je prepričan, da je tak ukrep potreben zato: da bi preprečili obdolžencu, da se izogne roki pravice; da se zaustavi nadaljevanje ali ponovitev kaznivih dejanj; da bi ohranili dokaze ali preprečili, da bi se izvajal pritisk na priče.

3. Obdolženca se pridrži v priporu le takrat, kadar se vsa druga sredstva nadzora izkažejo kot nezadostna in le za obdobje, ki je strogo utemeljeno z omenjenimi razlogi (2). Najdaljše trajanje pripora je šest mesecev in se lahko podaljša še za nadaljnje tri mesece.

4. Nacionalni organi so dolžni pomagati pri izvrševanju ukrepov sodnega nadzora, ki so jih odredili v drugih državah članicah in aretirati ter premestiti obdolžence, ki niso pridržani v priporu, ki pa se takrat, ko so bili vabljeni, niso pojavili.

5. Zoper odločbe sodnika - varuha svoboščin, ki se nanašajo na prisilne ukrepe se je možno pritožiti, v kolikor to dovoljuje nacionalno pravo, v skladu z določbami vsebovanimi v 35.členu.

Izvršilna določba

Postopek za sodni nadzor določa nacionalno pravo v skladu z določbami, vsebovanimi v 35.členu.

FAZA SOJENJA

26. člen - Sojenje

1. O vseh zgoraj opredeljenih kaznivih dejanjih (členi 1 do 8) sodijo nacionalna, neodvisna in nepristranska sodišča, ki jih določi vsaka država članica po pravilih o pristojnosti nacionalnega prava. Sodišče mora biti, v kolikor je to mogoče, sestavljeno iz poklicnih sodnikov, ki so po možnosti specializirani za ekonomske in finančne zadeve.

2. O zadevi sodijo v državi članici, ki se zdi primerna v smislu učinkovitega sojenja, vsak spor glede sodne pristojnosti pa se rešuje s pravili, določenimi v nadaljevanju (28. člen). Glavna merila za izbiro pristojnega sodišča so sledeča:

- a) država, kjer se nahaja večji del dokazov;
- b) država stalnega prebivališča ali državljanstva obdolženca (ali glavnih obdolženih oseb);
- c) država, v kateri so ekonomske posledice kaznivega dejanja največje.

3. Ob uporabi splošnega pravila o komplementarnosti nacionalnega prava (35. člen), se morajo nacionalna sodišča opreti na pravila evropskega *Corpusa* in, kadarkoli je to potrebno, na pravila nacionalnega prava. Ob uporabi zgoraj določenih pravil (členi 14 do 17), morajo sodišča v vseh primerih navesti razloge za kazen, sklicujoč se na okoliščine posameznega primera.

Izvršilna določba

Člen 26 § 2 - O izbiri države članice, kjer naj bi potekalo sojenje, odloča Evropski javni tožilec, ki se najprej posvetuje z Evropskim delegiranim javnim tožilcem ali nacionalnim javnim tožilcem, ki je izvedel preiskavo⁴. Kadar potekajo preiskave in pregoni v več državah članicah, pristojni organ sodi o zadevi v eni sami državi, po merilih določenih v 2. pododstavku.

⁴ Ta sistem bi veljal le, če ne bi sprejeli statuta zunajobravnavnega senata (glej 2.poglavje, 2.del)

27. člen - Pritožba na nacionalna sodišča

1. Zoper vsako obsodilno sodbo, izrečeno zoper osebo, ki je spoznana za krivo enega od zgoraj določenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8) mora obstajati možnost pritožbe s strani obsojene osebe, na podlagi katere gre zadeva glede presoje pravnih in dejanskih vprašanj ponovno v sojenje na višje sodišče države, v kateri je bila obsodba izrečena na prvi stopnji; tako kot sodišče prve stopnje, mora tudi višje sodišče uporabiti pravila določena v evropskem *Corpusu*, v primeru pravne praznine pa mora uporabiti nacionalno pravo.

2. V primeru popolne ali delne oprostilne sodbe, se lahko pritoži tudi Evropski javni tožilec kot tožilec.

3. V primeru, kadar se zoper obsodbo pritoži le obsojena oseba, pristojno sodišče ne sme izreči strožje kazni.

28. člen - Pritožba na Sodišče evropskih skupnosti

1. Sodišče evropskih skupnosti je pristojno za odločanje o zgoraj opredeljenih kaznivih dejanjih (členi 1 do 8) v štirih primerih:

- a) kadar gre za predhodna vprašanja razlage *Corpusa juris* in ukrepov za njegovo izvrševanje;
- b) na zahtevo države članice ali Komisije glede kakršnegakoli spora, ki zadeva uporabo *Corpusa juris*;
- c) na zahtevo Evropskega javnega tožilca ali nacionalnega pravosodnega organa glede sporov, ki zadevajo sodno pristojnost pri uporabi pravil o načelu evropske krajevne pristojnosti, tako v zvezi z nacionalnimi kot evropskimi tožilci (členi 18 do 24); na zahtevo Evropskega javnega tožilca o izvrševanju sodnega nadzora s strani nacionalnih sodišč (členi 25 do 27);
- d) na zahtevo obdolženca o izbiri pristojnega sodečega sodišča v smislu člena 26(2).

2. Kadar se pojavi pred sodiščem ene od držav članic vprašanje razlage ali pa pride do spora glede sodne pristojnosti, lahko to sodišče, če meni, da je odločitev glede spornega vprašanja potrebna za izrek sodbe, prosi Sodišče evropskih skupnosti, da odloči o tem vprašanju.

3. Kadar pride do takšnega vprašanja ali spora pri zadevi, ki še ni bila pravnomočno razsojena pred nacionalnim sodiščem, katerega odločitve niso predmet pritožbe v nacionalnem pravu, mora to sodišče predložiti zadevo Sodišču evropskih skupnosti.

SPLOŠNE DOLOČBE

29. člen - Pravice obdolžencev

1. Oseba ne more biti zaslišana kot priča, temveč mora biti obravnavana kot obdolženec od tistega trenutka, ko je storjen kakršenkoli korak, na temelju katerega se ugotovi, naznani ali odkrije obstoj jasnega in trdnega dokaza krivde, najkasneje pa od prvega zaslišanja organa, ki ve za obstoj takega dokaza.

2. V vsakem postopku, ki teče zaradi zgoraj določenega kaznivega dejanja (členi 1 do 8), uživa obdolženec pravico do obrambe, zagotovljene v 6.členu Evropske konvencije o človekovih pravicah in v 10.členu Mednarodnega pakta Združenih narodov o državljanskih in političnih pravicah. Preden se začne kakršnokoli zaslišanje, mora biti obdolženec seznanjen s svojo pravico do molka.

3. Od trenutka svojega prvega zaslišanja, ima obdolženec pravico biti seznanjen z vsebino obtožb zoper njega.

30. člen - Pravice Komisije kot pravnih strank

Ta člen je bil črtan.

31. člen - Dokazno breme

1. Vsaka oseba, ki je obtožena enega od zgoraj določenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8), velja za nedolžno, dokler njena krivda ni zakonito ugotovljena s pravnomočno sodbo, ki je dobila veljavo *res judicata*.

2. Nobena oseba, ki je podvržena dolžnosti predložiti določene dokumente, ki se lahko zahtevajo po nacionalnem pravu ali pravu Skupnosti, ni dolžna prispevati na posreden ali neposreden način k ugotavljanju svoje krivde.

32. člen - Dopustni dokazi

1. V državah članicah Evropske unije se priznavajo naslednji dokazi:

a) pričevanje, bodisi neposredno, ali pa predstavljeno na sojenju s pomočjo avdiovizualne zveze ali zabeleženo s strani Evropskega javnega tožilca v obliki 'Evropske pisne izpovedbe priče'. Pričo mora zaslišati sodnik, prisoten mora biti zagovornik, ki mu morajo dovoliti, da postavlja vprašanja, ves potek pa mora biti posnet na video trak;

b) zasliševanje obdolženca je bodisi neposredno ali pa ga zabeleži Evropski javni tožilec v obliki 'Evropskega poročila o zaslišanju'. Ob obvezni pomoči obdolženčevega zagovornika po lastni izbiri (ki je dobil spis pravočasno, najkasneje pa 48 ur pred zaslišanjem) mora tako zaslišanje potekati pred sodnikom, če pa je potrebno, mora biti prisoten tudi tolmač; poleg tega mora biti ves potek posnet na video trak;

c) izjave, ki jih je podal obdolženec prej, pa ni šlo za prej navedena zaslišanja, pod naslednjimi pogoji: da so bile podane pred pristojnim organom (Evropskim javnim tožilcem ali sodnikom), da je bil

obdolženec najprej seznanjen s svojo pravico do molka in s pravico do pomoči s strani zagovornika po lastni izbiri in da so bile njegove izjave zabeležene v skladu z zakonom;

d) dokumenti, ki jih bodisi med pripravljajno fazo ali na začetku sojenja predloži izvedenec, ki ga določi pristojno sodišče med posamezniki ali združenji, ki so na evropskem seznamu, katerega so na predlog Evropskega javnega tožilca potrdile države članice;

e) že prej obstoječi dokumenti, ki jih je moral obdolženec predložiti v predhodni upravni preiskavi ali dokumenti, ki so jih predložile tretje osebe.

2. Te določbe ne izključujejo veljavnosti drugih oblik dokazov, ki veljajo za dopustne v nacionalnem pravu, veljavnem v državi sodečega sodišča.

33. člen - Izločitev nezakonito pridobljenih dokazov

1. V postopku zaradi enega od zgoraj določenih kaznivih dejanj (členi 1 do 8) je treba izločiti dokaze, če so jih pridobili od uslužbencev Skupnosti ali nacionalnih uslužbencev, bodisi s kršenjem temeljnih pravic, zapisanih v Evropski konvenciji o človekovih pravicah, bodisi s kršitvijo zgoraj določenih Evropskih pravil (31. in 32. člen), ali pa s kršitvijo veljavnega nacionalnega prava, ne da bi bilo to utemeljeno s poprej določenimi Evropskimi pravili; vendar pa se take dokaze izloči le tedaj, kadar bi njihovo sprejetje spodkopalo pravičnost postopka.

2. Nacionalno pravo, veljavno pri odločanju o tem, ali so bili dokazi pridobljeni zakonito ali nezakonito, mora biti pravo tiste države, kjer so bili dokazi pridobljeni. Kadar so bili dokazi v tem smislu pridobljeni zakonito, ne bi smeli nasprotovati uporabi teh dokazov, ker so bili zbrani na način, ki bi bil nezakonit v državi, kjer te dokaze uporabijo. Vendar bi morale biti vselej možno ugovarjati uporabi teh dokazov, četudi so bili pridobljeni v skladu s pravom države, kjer so bili zbrani, če so vseeno kršili pravice zapisane v Evropski konvenciji o človekovih pravicah ali v Evropskih pravilih (31. in 32. člen).

Izvršilna določba

V zvezi z dokazi, se uporabljajo postopki, ki jih predpisuje nacionalno pravo (primerjaj 35.člen) vse dokler *Corpus juris* ne določi posebnega postopka (glej tudi izvršilno določbo za člen 20§3d).

Dokaze se lahko izloči le tedaj, kadar bi njihovo priznanje nasprotovalo dolžnemu pravnemu postopanju. Zato mora sodnik preveriti, ali ni prišlo do kakšnih nepravilnosti, ki bi lahko škodovale pravno varovanim interesom obdolženca. Če dokazi zadevajo le interese tretjih oseb, potem ni nobene obveznosti, da bi jih izločili.

34. člen - Javnost in tajnost

1. Preiskave, ki se izvedejo pod vodstvom Evropskega javnega tožilca so tajne in organi, ki sodelujejo pri teh preiskavah so dolžni spoštovati pravilo poklicne tajnosti.

2. Naroki pred sodnikom - varuhom svoboščin so lahko objavljeni, če v to privolijo vse stranke, razen če bi javnost utegnila škodovati bodisi glatkemu poteku preiskave, bodisi interesom tretjih oseb ali pa ogrozilo javni red ali moralo.

3. Glavna obravnava mora biti javna, vendar pa se sme predstavnikom tiska in javnosti med celotnim postopkom ali posameznimi deli postopka pod pogoji, določenimi v členu 6(1) Evropske konvencije o človekovih pravicah odreči dostop do sodišča. Javnost lahko vključuje snemanje in prenašanje postopka z avdivizualnimi sredstvi, če nacionalno pravo dotične države to dovoljuje in pod pogoji, ki jih določa. V vsakem primeru pa mora biti sodba javno objavljena.

Izvršilna določba

Pojem poklicne tajnosti v §1 je treba razumeti v skladu z veljavnim nacionalnim pravom (primerjaj 35.člen).

IV - KOMPLEMENTARNOST NACIONALNEGA PRAVA

35. člen – Komplementarnost nacionalnega prava glede Corpora jurisa

1. Po potrebi se za uporabo členov 1 do 8 pravila, določena v členih 9 do 34 dopolnijo z nacionalnim pravom. Uporablja se nacionalno pravo v zvezi s preiskovanjem, pregonom, sojenjem ali izvrševanjem sodb, odvisno od stopnje, ki so jo postopki dosegli.
2. Kot dodatek k členom 9 do 16 se uporabljajo samo tiste določbe nacionalnega prava, ki so za obdolženca ugodnejše.